

Rol van de gemeente

deelsessie Jaarcongres Brede Scholen

7 november 2007

Hans Nagtegaal   Interim management

Ira Spannenburg   Gemeente Delft

Rol van de gemeente

- Landelijk beeld (Jaarbericht brede scholen)
- 2 praktijksituaties
  - Delft (sterke regie gemeente)
  - 2 “losse” brede schoolprojecten (Rotterdam, Krimpen a/d IJssel)
- Reflectie

Rol gemeente volgens gemeente

- Gemeente zien zichzelf vaak als voortrekker
- Rol van de gemeente anno 2007 zeer divers:
  1. Facilitator (82%)
  2. Regisseur (76%)
  3. Financier (73%)
  4. Coördinator (70%)
  5. Initiator (66%)
- Groot verschil met 2005: toen vooral rol als regisseur
- Rol van gemeenten is dus groter tov 2005 volgens gemeenten
- In VO is rol wel kleiner, meer op afstand
- Rol soms onder druk door capaciteit en minder middelen

Rol gemeente volgens scholen PO

- Gemeente in even grote mate voortrekker als scholen zelf
- Rol van de gemeente anno 2007 zeer divers:
  1. Financier (73%)
  2. Facilitator (62%)
  3. Regisseur (51%)
  4. Initiator (46%)
  5. Coördinator (39%)

Gemeente moet vooral goede randvoorwaarden creëren vinden scholen

Rol gemeente volgens scholen VO

- Gemeente in even grote mate voortrekker als scholen zelf
- Rol van de gemeente anno 2007 zeer divers:
  1. Financierder (44%)
  2. Facilitator (43%)
  3. Initiator (23%)
  4. Coördinator (22%)
  5. Regisseur (12%)
- Gemeente moet vooral goede randvoorwaarden creëren vinden scholen
- Ook hier teneur van stijgende rol van gemeenten (bv: Rotterdam indeling in categorieën, meedoen met door gemeente gewenste programma-onderdelen rond bewegen, inzet op wijkarrangement)

Rol gemeente: conclusie

- Rol van de gemeenten is groter geworden
- Rol van de gemeente anno 2007 zeer divers, vooral zorgen voor goede randvoorwaarden
  - Gemeente ziet zichzelf meer als regisseur dan dat brede scholen dit zien
- Gemeente kan zelf sturen en doet dat soms al, financiën zijn meestal sturingsmiddel
- Gemeentelijke rol is soms ook kwetsbaar (capaciteit en middelen)

De medaille van 2 kanten belicht

Bottom-up?

Top down?

Stelling 1

Beter één visionair in de school dan
10 bij de gemeente

Stelling 2

Zonder visie bij de gemeente geen
brede school-ontwikkeling

de rolverdeling....

Hans Nagtegaal

procesmanager bredeschoolontwikkeling gemeente

Wijchen

wie heeft de leiding.....

de rolverdeling....

Ervaringen Bredeschoolontwikkeling in Rotterdam en Krimpen aan den IJssel:

Plan van aanpak

Partijen: onderwijs, welzijn, kdo, seniorenhuisvesting, zwakbegaafden

Bottum up.....

de rolverdeling....

Start van “de brede school”:

- Hoe is dat ook weer gegaan?
- Houding Gemeenten en OC&W?
- Scholen worden een succes?!
- En dan.....

wie heeft de leiding.....

de rolverdeling....

Welke rol speelt de gemeente....

De vraag is eigenlijk: wie speelt welke rol?

wie heeft de leiding.....

de rolverdeling....

Praten, praten en nog eens praten...

Bredeschoolconcept groeit!

Wie participeren.....

de rolverdeling....

Voordelen van deze benadering:

Motiverende omgeving

Samenhang partners

Een systeem (model Scandinavië)

de rolverdeling....

Nadelen:

Wisselende leiding

Permanent motiveren

Brede school ontwikkeling Delft

Hoe het begon: een droom, een visie

- Ontwikkelingen die van invloed zijn op “een dagje kind” in de 21e eeuw
  - Achterstandsproblematiek
  - Intrede ICT (computer verdringt buiten spelen)
  - Balans werk-privé voor moderne gezinnen-> behoefte aan kinderopvang
  - Vrije tijdsvoorzieningen op wijkniveau niet optimaal (sport, cultuur, zorg, etc.)
  - Etc.

- Wijkgerichte samenhang tussen onderwijs, opvang, vrije tijd gewenst om aan diverse behoeftes/ontwikkelingen tegemoet te komen.

- Brede schoolconcept kan hieraan beantwoorden
- Reacties uit het veld op concept brede school:
  - Verschillende meningen en invullingen
  - Scholen niet teveel belasten

- **Aanpak:**

Brede schoolprogramma

- Per wijk, met alle scholen, menging leerlingen
- Wijkwerkgroep (scholen, ouders, BSO's)
- Programma-makelaar
- Vraaggericht
- Starten in 2 wijken
- Structureel geld (“EZH-middelen”)
- Stedelijk menu (sport, cultuur, natuur, ICT) + wijkbudget

- **Parallel:**

- Huisvestingslijn, BSO-school, gebouwen “wijkinzetbaar”
- Inhoudelijke samenwerking onderwijs & opvang

- 7 wijkprogramma's per ½ jaar
- 50 aanbieders
- Alle scholen betrokken
- 40% deelname per wijk

20 clusters school, bso,
peuterspeelzaal

Samenwerking school-bso

Brede schoolprogramma

- Gemeente:
  - Initiator
  - Financier
  - Opdrachtgever aanbieders
  - Ontschotten budgetten
  - Coördineren (vraag & aanbod bij elkaar)
  - Faciliteren (t/m de inschrijving)
- Scholen, BSO's
  - Gebouw openstellen
  - Deelname wijkwerkgroep
  - Afspraken met aanbieders
  - Vraag formuleren
  - Samenwerken

- **2005-2008: Verbreding en verdieping**

Strategie en aanpak in deze periode meer gericht op facilitatie van het proces, bal meer bij partners.

- Hoe:

- Vraagsturing & maatwerk (bal meer bij de scholen & BSO's)
- School-/wijken specifieke projecten
- Extra activiteiten voor GOA-scholen, schoolgebonden, ouderbetrokkenheid.
- Dagarrangementen integratiemogelijkheid
- 2 nieuwe brede scholen (vanuit inhoudelijk concept ontwikkeld)
- Speciaal onderwijs
- Voortgezet Onderwijs

Voordelen, nadelen, dilemma's

Bestuurlijke kracht

- Geld en brede capaciteit in gemeente
- Continuïteit?

Tijdswinst en resultaat

- Minder tijd en energie in proces
- Maar ook: minder verankerd binnen de schoolorganisatie, “achterover leunen”.
- Intrinsieke motivatie kan soms achterblijven
- Risico op “overnemen”
- Het “doen” en “laten zien” kan ook aanjager zijn

Gericht op alle kinderen

- Ontmoeting, gemengde groepen van alle scholen
- Niet alleen doelgroep-gericht

Regie bij gemeente als overkoepelende partij

- Mogelijkheid om vanuit regierol op meerdere fronten te sturen (sport, JGZ, etc.) en daarmee een echte transformatie op gang te brengen
- Vernieuwing op één locatie soms makkelijker?

Regie in de wijk bij belangenloze partij (brede schoolmakelaar)

- Bruggen bouwen
- Balanceren: ruimte bieden vs. resultaat zoeken.

Brede schoolmakelaar in gemeentelijke organisatie

- Mogelijkheid tot bottom-up werken (voeden vanuit praktijk)
- Vraagt om veranderingen in cultuur & structuur binnen gemeente
- Programma-structuur helpt.

Stadsbrede aanpak

- Vraagt om veel en langdurige inzet. Niet denken “we zijn er”
- Aandacht en geld verspreid over meerdere locaties (niet alleen de voorlopers)

Vragen voor de toekomst:

Hoe duurzaam verder en ruimte voor verdere verankering in het veld en binnen de scholen & partners?

- Welke scholen brede scholen. Wat vraagt dit? Wat staat er tegenover?
- Wanneer en in hoeverre het stokje overdragen aan de scholen (met behoud van wat er staat).
- Kwaliteitscriteria?
- Ondernemerschap en inzet scholen en andere partners stimuleren.
- Herformulering rol gemeente?

Stelling 1

Beter één visionair in de school dan
10 bij de gemeente

Stelling 2

Zonder visie bij de gemeente geen
brede school-ontwikkeling

Samen!

Hoe kunnen “bottom” en “top” elkaar versterken?

Wat is daar (in uw eigen situatie) voor nodig?